

УДК 34:336.71(043.2)

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ (ІСАО) ТА ЇЇ РОЛЬ В РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ

Вікторія Максименко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Людмила Чулінда, к.ю.н., доцент

Ключові слова: ІСАО, російсько-українська війна, цивільна авіація, Євроконтроль, Чиказька конвенція.

Увесь світ спостерігає, як Україна чинить опір російській агресії. Впливові міжнародні організації всіляко підтримують нашу країну, причому не тільки з початку повномасштабного вторгнення, а й ще з 2014 року, коли росія незаконно анексувала Крим та розв'язала збройний конфлікт на Донбасі. Проти країни-агресора вводяться санкції, тоді як Україна отримує від світу гуманітарну та фінансову допомогу. Однією з таких організацій є Міжнародна організація цивільної авіації ІСАО. Спочатку проаналізуємо, як влаштована дана організація.

В основу роботи покладено комплекс загальнонаукових і спеціально-юридичних методів дослідження, що використовуються, взаємодоповнюючи один одного з урахуванням специфіки теми. Зокрема, формально-логічний метод дозволив проаналізувати заходи ефективності та наслідків рекомендацій міжнародних організацій у сфері цивільної авіації для відновлення діяльності цивільної авіації. Системно-структурний метод використовується при дослідженні системи органів міжнародних та європейських організацій цивільної авіації.

Міжнародна організація цивільної авіації (ІСАО) – це спеціалізована установа у системі ООН, що встановлює міжнародні стандарти цивільної авіації та координує міжнародне співробітництво держав з метою підвищення її безпеки та ефективності. Україна приєдналася до ІСАО у 1992 році. Членами

ICAO є 193 країни, які підписали Чиказьку конвенцію 1944 року [1]. Мета ICAO відповідно до Чиказької конвенції полягає в задоволенні потреб населення в безпечному та ефективному міжнародному повітряному транспорті та сприянні планомірному зростанню міжнародної цивільної авіації у світі. Для реалізації цієї мети ICAO розробляє міжнародні стандарти та рекомендації, які застосовуються до літаків та їхнього обладнання, регламентують роботу пілотів, екіпажів, авіадиспетчерів та співробітників різноманітних служб, висувають вимоги до порядку роботи міжнародних аеропортів. ICAO має право приймати рішення або брати участь у вирішенні питань міжнародної аеронавігації та міжнародного повітряного транспорту [2]. 25 лютого 2022 року Рада ICAO на своєму засіданні обговорила ситуацію, яка склалася після російського нападу. На засідання був запрошений представник від України. Рада засудила порушення територіальної цілісності та суверенітету України. Через кілька днів після нападу низка країн світу оголосила, що закриває свій повітряний простір для російської цивільної авіації. Зокрема, про це повідомили всі країни Євросоюзу, США, Великобританія та Канада [3; 4].

На початку жовтня 2022 року під час Асамблеї ICAO Росія не змогла отримати необхідну кількість голосів для переобрання до Ради ICAO. При цьому підкреслимо, що Росія поки що залишається членом цієї організації. Організація створила прецедент, не допустивши Росію до свого керуючого органу.

У звітах усіх міжнародних та європейських організацій цивільної авіації за 2022 рік наголошується, що повільне відновлення показників авіаперевезень було спровоковано агресивним нападом РФ на суверенну Україну. Війна спричинила глобальні економічні потрясіння, що мало наслідком високу інфляцію та зростання вартості палива. Міжнародна організація цивільної авіації використовує розширену аналітику даних, на підставі яких серед інших загроз для відновлення цивільної авіації називається глибокий шок, спричинений вторгненням Росії в Україну в лютому 2022 року та розгортанням економічної та енергетичної кризи в Європі [5]. Європейська авіація має відновитися, незважаючи на вторгнення РФ в Україну 24 лютого, яке продовжує мати величезний

соціально-економічний вплив на всі аспекти європейської економіки, включаючи авіацію. За словами Генерального директора Євроконтролю Еамонн Бреннан, Фонд солідарності буде допомагати Україні, доки війна не закінчиться українським успіхом і не почнеться перетворення та розбудова України [6].

Отже, у складних умовах воєнної агресії з боку РФ надзвичайно важливим є максимальна підтримка з боку міжнародних та європейських організацій цивільної авіації, забезпечення безперервності діяльності України у сфері цивільної авіації з метою створення умов для стабільного розвитку та підвищення рівня безпеки.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.: Конвенція від 07.12.1944 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#top (дата звернення: 02.02.2023).
2. ICAO сайт. URL: <https://www.icao.int/about-icao/Pages/RU/default.aspx> (дата звернення: 02.02.2023).
3. Гусар О.А., Чулінда Л.І. Міжнародно-правові санкції у сфері цивільної авіації. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 10. С. 44-54.
4. Григоров О.М. Сучасні напрями співпраці ICAO з міжнародними міжурядовими організаціями. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2022. № 2. С. 32-36.
5. EUROCONTROL Data Snapshot #36 on the road to recovery from COVID-19. URL: <https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-data-snapshot-36-road-recovery-covid-19>. (дата звернення 20.03.2023).
6. EUROCONTROL Analysis Paper: 2022 – The year European aviation bounced back. URL: <https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-analysis-paper-2022-year-european-aviation-bounced-back> (дата звернення: 20.03.2023).